

15.1.2026

300/00.04.02/2025
Selvitys- ja
lausuntopyyntö
tietopyyntöön
vastaamisesta,
EOAK/7692/2025

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Arkadiankatu 3, 00102 Helsinki
oikeusasiamies@eduskunta.fi

Selvitys- ja lausuntopyyntönne 3.12.2025
EOAK/7692/2025, vireille 27.11.2025

Lausunto eduskunnan oikeusasiamiehelle asiassa EOAK/7692/2025

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa.

Soveltuva sääntely

Käsityksemme mukaan asiassa tulevat sovellettavaksi ainakin seuraavat lainkohdat.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, jäljempänä ”julkisuuslaki”) 14 §:n 3 momentin mukaan jos virkamies tai muu 2 momentissa tarkoitettu henkilö kieltäytyy antamasta pyydettyä tietoa, hänen on: 1) ilmoitettava tiedon pyytäjälle kieltäytymisen syy; 2) annettava tieto siitä, että asia voidaan saattaa viranomaisen ratkaistavaksi; 3) tiedusteltava asian kirjallisesti vireille saattaneelta tiedon pyytäjältä, haluaako hän asian siirrettäväksi viranomaisen ratkaistavaksi; sekä 4) annettava tieto käsittelyn johdosta perittävistä maksuista.

Julkisuuslain 22 §:n mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus. Salassa pidettävää viranomaisen asiakirjaa tai sen kopiota tai tulostetta siitä ei saa näyttää eikä luovuttaa sivulliselle eikä antaa sitä teknisen käyttöyhteyden avulla tai muulla tavalla sivullisen nähtäväksi tai käytettäväksi.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 32 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön poliittisesta vakaumuksesta tai tietoja henkilön yksityiselämän piirissä esittämistä mielipiteistä taikka tietoja henkilön elintavoista, osallistumisesta yhdistystoimintaan tai vapaa-ajan harrastuksista, perhe-elämästä tai muista niihin verrattavista henkilökohtaisista oloista; asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön toimimisesta poliittisessa tai muussa luottamustehtävässä tai henkilön pyrkimisestä sellaiseen tehtävään samoin

kuin henkilön osallistumisesta poliittisen puolueen perustamiseen ja rekisteröintiin tai valitsijayhdistyksen perustamiseen vaaleja varten, ovat kuitenkin julkisia.

Julkisuuslain 26 §:n 1 momentin mukaan viranomainen voi antaa salassa pidettävästä viranomaisen asiakirjasta tiedon, jos: 1) tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty; tai 2) se, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa siihen suostumuksensa.

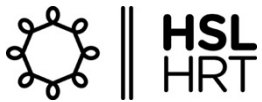
Julkisuuslain 26 §:n 2 momentin mukaan viranomainen voi salassapitosäännösten estämättä antaa tiedon toisen taloudellisesta asemasta taikka liikesalaisuudesta, terveydenhuollon tai sosiaalihuollon asiakassuhteesta tai myönnetystä etuudesta taikka 24 §:n 1 momentin 32 kohdassa tarkoitetusta henkilön yksityiselämää koskevasta tai sitä vastaavasta muun lain mukaan salassa pidettävästä seikasta, jos tieto on tarpeen: 1) yksityisen tai toisen viranomaisen laissa säädetyn tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi; taikka 2) tiedot antavan viranomaisen hoidettavaksi kuuluvan korvauksen tai muun vaatimuksen toteuttamiseksi.

Julkisuuslain 31 §:n 2 momentin mukaan yksityiselämän suojaamiseksi 24 §:n 1 momentin 24–32 kohdassa salassa pidettäväksi säädetyn asiakirjan tai niitä vastaavan muussa laissa salassa pidettäväksi säädetyn tai muun lain nojalla salassa pidettäväksi määrätyn asiakirjan salassapitoaika on 50 vuotta sen henkilön kuolemasta, jota asiakirja koskee tai, jollei tästä ole tietoa, 100 vuotta.

Tietopyyntö

Kantelija on pyytänyt Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymältä (jäljempänä "HSL") menehtyneen perheenjäsenensä matkustushistoriaa perjantailta 3.10.2025. Kantelijalle on ilmoitettu, että koska kyseessä on edesmenneen henkilön matkalipun leimaustiedot, ei tietosuojasääntely sovellu tilanteeseen. Kantelijalle on lisäksi ilmoitettu, että pyydetyt matkalipun leimaustiedot ovat HSL:n näkemyksen mukaan julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 32 kohdan mukaisesti salassa pidettäviä yksityiselämän suojaamisen liittyvällä perusteella. Henkilön liikkumista ja sijaintia koskevia tietojen on katsottava kuuluvan yksityiselämän suojan ydinalueelle. Pyydettyjä tietoja ei ole näin ollen luovutettu kantelijalle. HSL:n näkemyksen mukaan julkisuuslain 26 §:n mukaiset yleiset perusteet salassa pidettävän tiedon antamiseen eivät ole täyttyneet, eikä tiedossa ei ole myöskään lain säännöstä, jonka nojalla tietojen luovuttaminen olisi sallittua.

HSL on tarkastellut menettelyään tietopyyntöön vastaamisessa eduskunnan oikeusasiamiehen selvitys- ja lausuntopyynnön vastaanottamisen jälkeen ja toteaa, että HSL:n menettely ei ole noudattanut julkisuuslain säännöksiä siltä osin, kuin kantelijalta ei ole tiedusteltu kieltäytymisen yhteydessä, haluaako kantelija saattaa asian ratkaistavaksi valituskelpoisella päätöksellä. HSL kiinnittää jatkossa erityistä huomiota tietopyyntöjen asianmukaiseen käsittelyyn.

Lisätietoja antaa tarvittaessa lakimies Tiina Hartman, tiina.hartman@hsl.fi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Vesa Silfver
Vs. toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 15.1.2026.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.